

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

Vienota audzināšanas darba modeļa ieviešana izglītībā globālās konkurētspējas veicināšanā izglītojamajiem

Mg.edu.sc Ieva Ūtēna

Galvenās tēzes

1. Izglītojamo kompetenču neatbilstība nākotnes nodarbinātības prasībām un globālai konkurētspējai;
2. Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompetenču pieejā;
3. Vienota audzināšanas modeļa ieviešana izglītībā, lai veicinātu pusaudžiem aktuālās dzīves prasmes.

Izglītojamo kompetenču neatbilstība nākotnes nodarbinātības prasībām un globālai konkurētspējai

Aktualitātes atspoguļojums starptautiskajos pētījumos un plānošanas dokumentos:

- Izglītības iestādei jāaptver trīs dimensijas: kvalifikācija (zināšanu un prasmju kopums, kas nepieciešams nākotnē), socializācija (attiecību veidošana un izpratne par sadarbību, pilsonību) un personalizācija (indivīda personības attīstīšanās) (Biesta, 2013).
- Starp zināšanu apguvi izglītības iestādēs un pielietošanu reālajā dzīvē, nodarbinātībā nepieciešamajām prasmēm ir būtiskas atšķirības. Šīs atšķirības mazināšanai ir jābūt prioritātei gan izglītības iestādē, gan valsts līmenī (OECD, 2023).
- Izglītojamo sagatavošana nākotnes nodarbinātībai ir aktualitāte, kuru uzsver starptautiskas organizācijas: WHO, OECD, ESP (WHO, 2015; OECD, 2020; ESP, 2018). Latvijā aktualitāte identificējas Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2021. – 2027.gadam. ES Erasmus+ projektā “Latvijas prasmju stratēģija”, norādot, ka izglītības sistēmā nepieciešams balansēt darba tirgū pieprasītās un piedāvātās prasmes (IZM, 2020; OECD, 2020).

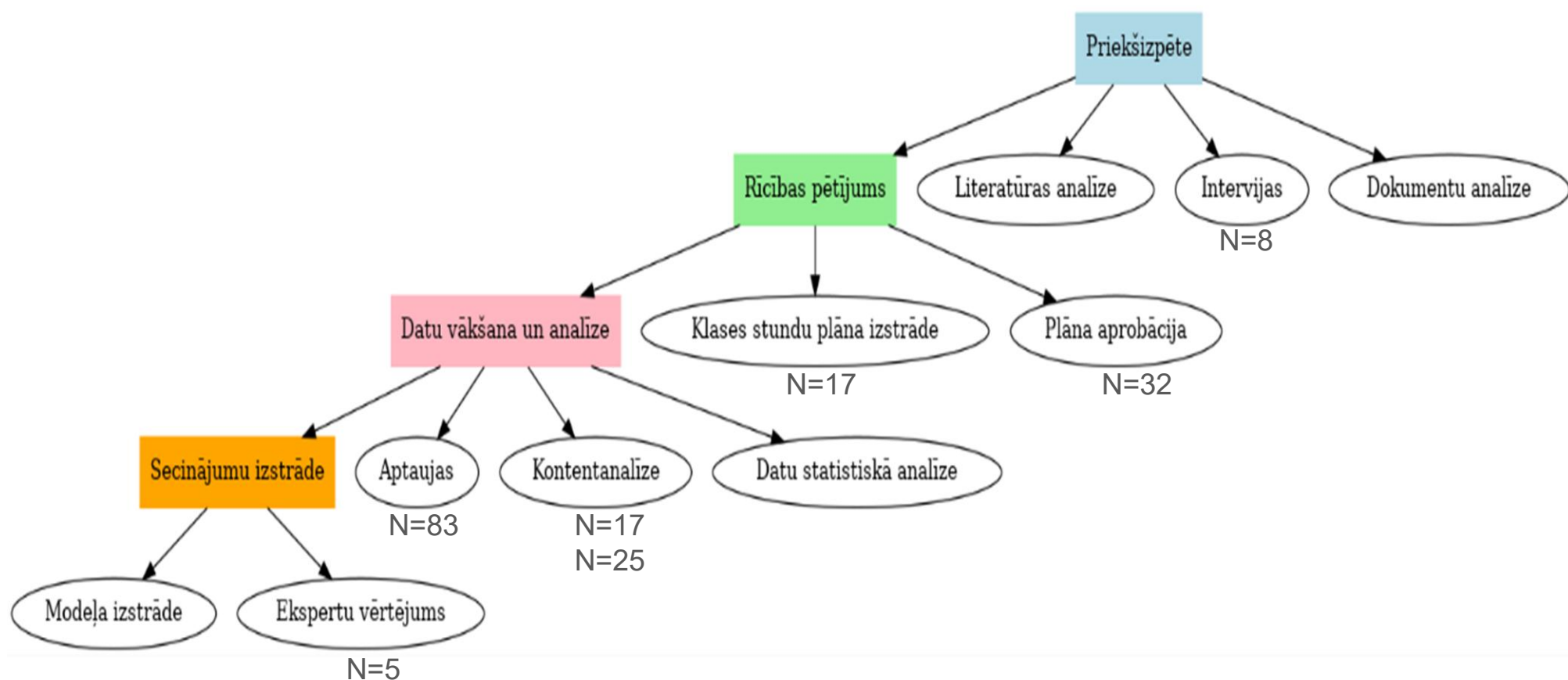
Izglītojamo kompetenču neatbilstība nākotnes nodarbinātības prasībām un globālai konkurētspējai

Risinājumi un citu valstu pieeja:

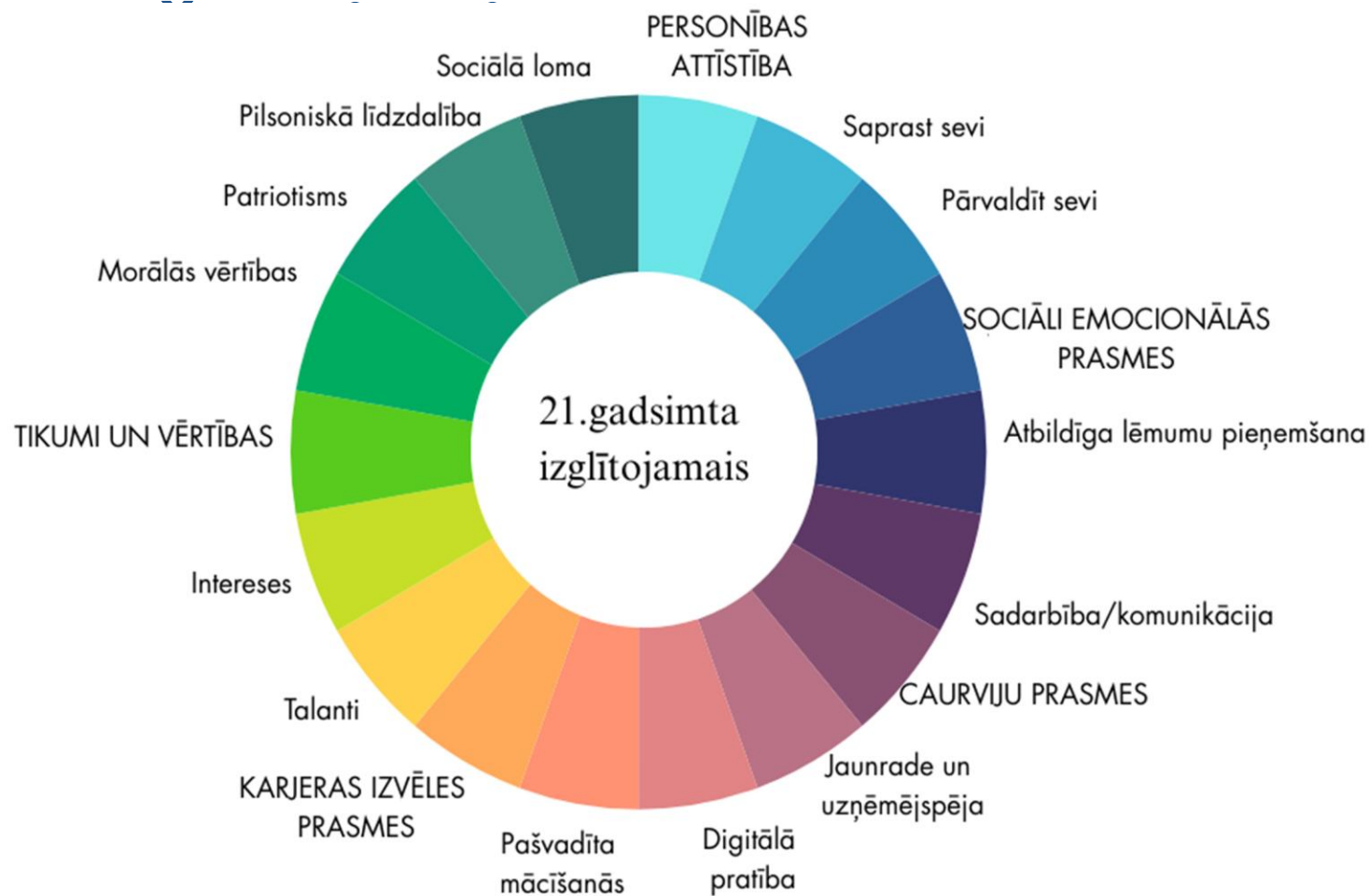
- Latvijā «Skola 2030» - kompetencēs balstīta izglītības pieeja
- Dzīves prasmju izglītības «Life skills education» ieviešana ir aktuāla vairākās valstīs. Atsevišķas programmas ir ieviesusi Somija, Jaunzēlande.
- Kopš 2020.gada rudens, dzīves prasmju izglītības programma Norvēģijas skolās tiek ieviests kā starpdisciplinārs mācību priekšmets.
- Zviedrijā un Dānijā ir izstrādātas pilotprogrammas dzīves prasmju izglītībai (Madsen, 2023).

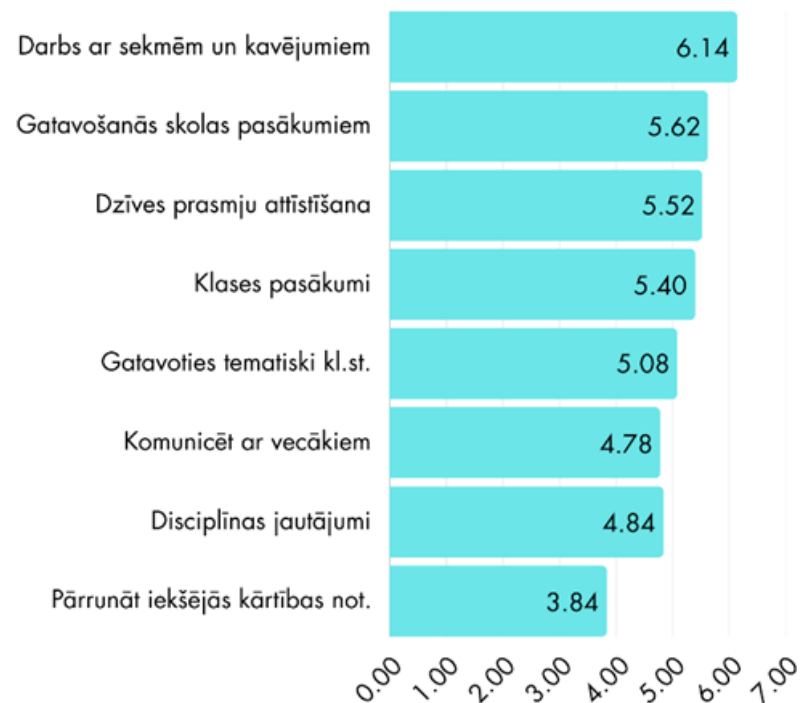
Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompetenču pieejā

Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompe

Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompetenču pieeīā

Klases audzinātāju darba pienākumu novērtējums pēc to laika patēriņa

Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompetenču pieejā

Aptaujas anketas datu analīze:

- Pedagogu attieksme pret stundu plānošanu saskan ar plānošanas dokumentu izmantošanu. 95.2% pedagogu zina, ka skolai ir izstrādāts audzināšanas darba plāns, bet tikai 54,2% pēc tā vadās.
- Visvairāk skolotāju (64) nepiekrīt apgalvojumam, ka klases stundas ir paredzētas iekšējo kārtības noteikumu pārrunāšanai, sekošanai skolēnu sekmēm un dalībai skolas pasākumos, kas ir pretrunā ar datiem par laika patēriņu konkrētu pienākumu veikšanai.
- Visvairāk pedagogu (62 respondenti, vid. 3.66) piekrita apgalvojumam, ka saliedēts klases kolektīvs uzlabo skolas klimatu. 49 respondenti piekrīt, ka klases stundās jāpilnveido SEP (3.55), 42 respondenti uzskata, ka klases stundās ir jāorganizē karjeras izvēles aktivitātes (3.38). Klases stundās ir iespējams attīstīt tādas prasmes, kuras nevar attīstīt citos mācību priekšmetos (3.08), klases stundas skolēniem attīsta caurviju prasmes (3.13).

Klases stundas un audzināšanas darbības aktualizēšana dzīves prasmju attīstīšanā kompetenču pieejā

Klases audzinātāji uzskata, ka vismazāk klases stundās viņi attīsta:

- digitālās prasmes (2.36);
- jaunradi/uzņēmējspējas (2.74)

Visvairāk klases stundās tiek attīstītas:

- SEP: interpersonālās (3.37), strappersonu (3.51);
- kritiskā domāšana un informācijas apstrāde (3.37);
- problēmu risināšana (3.19);
- iniciatīva un pilsoniskā līdzdalība (3.13);
- karjeras izvēles prasmes (3.21).

Vienota audzināšanas modeļa ieviešana izglītībā, lai veicinātu pusaudžiem aktuālās dzīves prasmes.

Kopējais punktu skaits	A	B	C
Audzināšanas darba modeļa atbilstība audzināšanas mērķiem	89	116	97
Audzināšanas darba modeļa kvalitatīvie rādītāji	87	116	98
Audzināšanas darba modeļa atbilstība klases audzinātāja vajadzību nodrošināšanā	79	117	103
Audzināšanas darba modeļa atbilstība pusaudžu vajadzību nodrošināšanā	82	118	103
Kopā	337	467	401

A – Klases audzinātājs

– priekšmetu skolotājs

B – Klases audzinātājs

– pilnas slodzes
pedagogs

C – audzināšanas
darbu veic atbalsta
speciālistu komanda

Pilnas slodzes klases audzinātāja darba modelis

Paldies!

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

